



Szerb Köztársaság

OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

PRÓBAÉRETTSÉGI

a 2017/2018-as tanévben

TESZT MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL

UTASÍTÁSOK

- A teszt **20** feladatot tartalmaz, a megoldásra szánt idő **120** perc.
- Figyelmesen olvasson el minden feladatot, értelmezze őket, majd gondolkodjon el a felkínált megoldáson (bekeretezés, összekötés, aláhúzás, kiegészítés és egyéb)!
- Írjon olvashatóan, ügyelve arra, hogy válaszai érthetőek legyenek, nyelvtani és helyesírási szempontból pedig pontosak!
- Azokban a feladatokban, amelyekben hozzáírnia, kiegészítenie kell a megadott szöveget, ne használjon rövidítéseket, hanem a kért fogalom teljes nevét írja ki (pl. magy. ny. helyett magyar nyelv; irod. helyett irodalom; ált. helyett általános). Ott engedélyezett a rövidítések használata, ahol a feladat erre utasít. A szófajtani és a mondattani elemzéseknél a tanult rövidítések elfogadhatók.
- A tesztet golyóstollal kell kitöltenie (csak a kidolgozásnál használhat ceruzát és törlőgumit).
- A golyóstollal leírt válaszokat már nem szabad javítania vagy áthúznia.
- A feladat jobb oldalán található négyzetbe ne írjon semmit! Ide írják majd a feladat átnézői a pontszámot. Erre és az utolsó oldalra se írjon!
- Amennyiben a feladatokkal előbb végez, csendben hagyja el a termet, hogy ne zavarjon másokat!

Sok sikert a munkához!

* Testove, kao ni delove testova, nije dozvoljeno javno objavljivati bez prethodne saglasnosti Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

1. Figyelmesen olvasd el a szöveget!

Kínai kutatók két évtizedes munkával elérték, hogy az óriáspanda már nem tartozik többé a veszélyeztetett faj besorolásba – írja a BBC. A Természetvédelmi Világszövetség kihalással fenyegetett állatok vörös listáján a „veszélyeztetett” kategóriából eggyel lejjebb került, így mostantól a „sebezhető” kategóriába sorolják. A jó hírt egy nemzetközi vöröslista-konferencián jelentették be, ahol a változásokról számoltak be. Egy nagyon rossz hírt is bejelentettek ugyanitt: a keleti gorilla, a világ legnagyobb főemlőse a veszélyeztetett fajok közé került. A kínai államnak kitartó munkával sikerült elérnie tehát, hogy az ország nemzeti jelképe már ne legyen veszélyeztetett. A legutóbbi becslések szerint 1864 felnőtt és 2060 kölyökpanda él ma. Veszélyeztetett fajnak az számít, amelyik kihalási esélye természetes élőhelyén nagy, beavatkozás nélkül nagy valószínűséggel „súlyosan veszélyeztetetté” válik. A Természetvédelmi Világszövetség hivatalos véleménye szerint megállt az óriáspandák számának csökkenése, és ez azt bizonyítja, hogy a kínai állam fajvédelemre tett intézkedései hatásosak. Arra viszont felhívják a figyelmet, hogy ez a növekedés nem biztos, hogy hosszú életű lesz, mert a klímaváltozás miatt az óriáspanda természetes élőhelyének, a bambuszerdőknek több mint az egyharmada ki fog pusztulni az elkövetkező 80 évben, és akkor újra csökkenni fog a számuk.

Minősítsd X-szel az állítások igaz vagy hamis voltát!

Állítás	Igaz	Hamis
1. Az óriáspanda ma is veszélyeztetett faj.		
2. A bambuszerdők a klímaváltozással növekedésnek indulnak.		
3. A gorillák is a veszélyeztetett fajok közé kerültek.		

2. Figyelmesen olvasd el a szöveget!

Sokáig lesben állt, és várt. Szemlélte az áldozatot, minden idegszálával csak erre koncentrált. Tudta, hogy ennie kell. Gondolatban már érezte a zsákmány ízét, a vadászat izgalma lassan elborította hosszú, érdesen pikkelyes testét. Leste az egeret. Lassan, óvatosan megindult felé. Ahogy egyre közelebb csúszott a kis rágcsálóhoz, ahogy egyre közelebb és közelebb ért hozzá, valami megmagyarázhatatlan, különös félelem kezdett felette csapkodni. A kígyó megtorpant. Oda nem illő, hozzá nem méltó gondolatok kezdték el gyötörni, váratlanul előjött klausztofóbiája, amit a pszichológusa szerint még a tojásban kuporgás időszakából hozott magával. Pedig azt hitte, már sikerült feldolgoznia... Nézte az egér fekete gombszemét, mely egyre inkább egy kozmikus méretű fekete lyuknak tűnt, s a belőle áradó különös sugarak több ponton zsibbasztani kezdték a fejét. Az egér állta a tekintetét. A kígyó tovább csúszott előre, de már csak az őseinek való megfelelés kényszere hajtotta, csak kötelességből kezdte farkát a rágcsáló köré tekerni. – Tudtam, hogy egyszer ez lesz! – a megkönnyebbült sziszegés akkor tört fel belőle, mikor az egér végre elnyelte őt. (K. László Szilvia)

1. Kinek a nevéhez fűződik az egyperces novella műfajának megteremtése? Karikázd be a helyes választ!

- a) Móricz Zsigmond
- b) Kosztolányi Dezső
- c) Örkény István

2. Húzd alá az egyperces novella 3 **műfaji jellemzőjét!**

groteszk, terjedelmes, irónia, sok cselekményszál, rövid

3. Figyelmesen olvasd el az alábbi egyperces novellarészletet!

Egyik délután a budapesti köztemető 27. parcellájának 14. sírhelyén nagy robajjal feldőlt a közel hárommázsás gránitobeliszk. Rögtön utána kettényílt a sír, és föltámadt az ott nyugvó halott, név szerint Hajduska Mihályné, született Nobel Stefánia (1827-1848).

Az obeliszkre idő koptatta betűkkel rá volt vésve a férje neve is; ő azonban, nem tudni, miért, nem támadt föl.

A borongós időjárás miatt csak kevesen tartózkodtak a temetőben, de akik meghallották a robajlást, odagyűltek. Addigra a fiatalasszony már leverte magáról a göröngyöket, fésűt kért kölcsön, megfésülködött.

Egy gyászfátyolos nénike megkérdezte, hogy érzi magát.

Köszöni, jól, mondta Hajduskáné.

Nem szomjas-e, érdeklődött egy taxisofőr.

Most nem vágyik inni, válaszolta a volt halott.

Amilyen pocsék ez a pesti víz, jegyezte meg a sofőr, neki se volna kedve inni.

Hogy mi baja a pesti víznek, kérdezte Hajduskáné.

Klórozzák.

Klórozni klórozzák, helyeselt Apostol Barannikov bolgár virágkertész, aki a temetőkapuban virágokat árult. Ezért ő esővízzel kénytelen locsolni kényesebb palántáit.

Valaki azt mondta, hogy ma már az egész világon klórozzák a vizet.

Itt a beszélgetés elakadt.

Hát mi újság még, érdeklődött a fiatalasszony.

Nincs semmi különös, mondták neki.

Megint csönd lett. Ekkor eleredt az eső.

- Nem fog maga megázni? - kérdezte a föltámadottat Deutsch Dezső horgászbót-készítő kisiparos.

Nem számít, mondta, Hajduskáné. Ő direkt szereti az esőt.

Válaszolj az alábbi kérdésekre!

A) Milyen érdekesség történt a budapesti köztemető 27. parcellájának 14. sírhelyén?

B) Sorold fel a szövegrészlet szereplőinek nevét!

4. Alkoss két nyelvtanilag helyes mondatot az alábbi szóhalmazokból! (A szavak már megfelelően toldalékoltak.)

édesanyja, gyermeknek, legszebb, minden, saját, a, a

1. Mondat: _____

az, úszott, métert, a, úszó, versenyen, száz

2. Mondat: _____

5. A) Az alábbi honlapon karikázd be, melyik baloldali menüpontban ellenőrizheted a helyesírási ismereteidet?

- B) A helyesírási szabályzatba mi alapján vannak a szavak (címszavak) besorolva? Karikázd be a helyes választ!

- a) ábécé szerint
 b) téma szerint
 c) szófajok szerint

6. Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavak ragoz alakjával a zárójeles képlet szerint! Ügyelj a helyesíráásra!

1. _____ (néz + j) rám!
2. Igazad van _____ (az + ban), hogy a csapat nem készült föl alaposan.
3. A fecskék nagy _____ (gond + val) nevelik fiókáikat.
4. Szívesen társalognék egy távol-keleti _____ (bölcs + vel).
5. A kérdőíveket mindig _____ (toll + val) kell kitölteni.

7. Az alábbi szavakból másold a mássalhangzókat a megfelelő sorba!

zsiráf, mókus

Zöngés mássalhangzók	
Zöngétlen mássalhangzók	

8. Írd a kijelölt helyre a mondatok fajtáját a **beszélő szándéka** szerint!

- Vágd oda a kalapodat! _____

Csele levette a kalapját. _____

- Ezt a szép kalapot? _____

9. Húzd alá a **módhatározós szószerkezetet** a mondatban!

A hű deák sírva utánozta a kakukk hangját.

10. Milyen hangrendű szavak a gyümölcsök Kosztolányi Dezső Őszi reggeli című versében? Írd ki a gyümölcsök nevét, és mellé a szó hangrendjét!

Ezt hozta az ősz. Hús gyümölcsöket
üvegtálon. Nehéz, sötét-smaragd
szőlőt, hatalmas, jáspisfényü körtét,
megannyi dús, tündöklő ékszerét.

A gyümölcs neve:

A szó hangrendje:

11. Állapítsd meg a mondatok szerkezetét! Írd a táblázat megfelelő oszlopába a mondatok előtt álló betűt!

- Akkor tudok igazán tanulni, ha zene is szól a háttérben.
- Az osztálykirándulás célpontja a Sósopó vagy a Verseci-hegység lesz.
- Andrea, Kitti és Nelli a nyári táborban ismerkedtek meg.
- A bátyám tévézik, nekem pedig tanulnom kell.

Egyszerű mondat	Összetett mondat

12. Karikázd be azon mondatok előtt álló betűjelet, amelyekben **igei állítmány** van!

- Az én édesapám katonatiszt.
- A legjobb barátom, Peti gyakran horgászik.
- A kedvenc színem a kék.
- Naponta eljárók edzésre.

- 13.** Nevezd meg az alábbi szavakban végbemenő mássalhangzó-találkozások eseteit! Válassz az alábbi lehetőségek közül!

rövidülés; összeolvadás; zöngesség szerinti részleges hasonulás; írásban jelölt teljes hasonulás

népdal: _____

hallgat: _____

ebben: _____

tagadja: _____

- 14.** Az alábbi „bölcsségekben” 2-2 szólást vagy közmondást kevertünk össze. Írd le az eredetiket a hiányzó részekkel kiegészítve!

MADARAT TOLLÁRÓL, ALMA A FÁJÁTÓL.

1. _____

2. _____

SOK LÚD, SOKRA MEGY.

3. _____

4. _____

- 15.** Kösd az alkotások címét az alkotójuk nevéhez!

Arany János

Körúti hajnal

Tóth Árpád

A walesi bárdok

Ács Károly

Milyen volt

Juhász Gyula

Neked mondom, Szabadka

- 16.** Figyelmesen olvasd el a versrészletet!

Mint nyugtalan madár az ágakon,

Helyrül-helyre röpköd gondolatom,

Szedegeti a sok szép emléket,

Mint a méh a virágról a mézet;

Minden régi kedves helyet bejár...

„Cserebogár, sárga cserebogár!”

(Petőfi Sándor)

- A. Karikázással nevezd meg a kiemelt stílusesszöveget!

1. hasonlat

2. metafora

3. költői kérdés

4. fokozás

5. ellentét

- B. Írj a vonalra egy **költői jelzőt** a szövegből: _____

17. Figyelmesen olvasd el a Déry Tibor-novellából idézett részt, majd válaszolj a kérdésekre!

- Egyetlenem - súgta az asszony.

B. tovább simogatta a haját.

Az asszony átkulcsolta a térdét, magához szorította. - Olyan vagy nekem, mint amikor elváltunk.

- Nagyon megöregedtem? - kérdezte B.

- Amíg élek, szeretni foglak - súgta az asszony.

- Szeretsz? - kérdezte B.

Az asszonynak reszketett a háta, hangosan sírt. B. levette kezét a fejről. - Meg tudsz majd szokni? - kérdezte. - Hozzám tudsz majd megint szokni?

- Soha senki mást nem szerettem - mondta az asszony. - Szeretlek.

A) Mi a szöveg témája? Karikázd be a helyes választ!

a) a múlt

b) a szerelem

B) Kik a szövegrészlet szereplői?

a) két ismerős

b) férj és feleség

18. Figyelmesen olvasd el a meghatározást!

Európa-szerte a romantika korában lett népszerű (eredetileg ősi népköltészeti műfaj volt). Verses epikai műfaj, amelyben mindhárom műnem (líra, epika, dráma) elemei ötvöződnek. Cselekménye sűrített, elbeszélésmódja szaggatott; az események főként a drámai párbeszédéből vagy lírai monológokból állnak össze. Rendszerint tragikus témát dolgoz fel.

1. A jellemzők alapján karikázással határozd meg a **műfajt!**

a) elbeszélő költemény

b) episztola

c) ballada

d) verses regény

2. Írd a vonalra egy **népballadának** a címét!

19. Melyik közlésformát tartalmazza az alábbi szövegrészlet? Karikázd be a helyes választ!

monológ
párbeszéd
leírás
elbeszélés

- Na tessék! Már megint összeszedett valamit!
- Ezt meg hol találtad?
- Hol találta?! Az utcán vagy a téren!
- Egyáltalán mi ez?!
- Nem hallottad, hogy vedd le onnan?!

(Mándy Iván: A kavics)

20. Írd a megfelelő helyre az alábbi műfaji megnevezéseket!

műballada, napló, népmese, mesedráma

Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde	
Anne Frank naplója	
Arany János: Tengeri-hántás	
Tündérszép Ilona és Árgyélus	

A magyar nyelv és irodalom teszt eredményei

Megjegyzés: a tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!

A teszt összpontszáma

(0-tól 20-ig)

		,	
--	--	---	--

Bizottság:

1. _____

2. _____

3. _____

Ellenőrizte:

4. _____

A feladatok pontszámai

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
4.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
5.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
6.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
8.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
9.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
10.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
11.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
12.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
13.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
15.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
16.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
17.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
18.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
19.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
20.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	